

CONSILIUL CONCURENȚEI
REGISTRATURA GENERALĂ

RG / 1157 / 30.01.2024

Consiliul Județean Bacău

NrReg 3131 din 31.01.2024

Domnului Președinte Valentin IVANCEA

CONSILIUL JUDEȚEAN BACĂU

Bacău, Calea Mărășești nr. 2, cod poștal 600017, județul Bacău

Telefon: 0234535200

csjbacau@csjbacau.ro

***Subiect:** recomandări cu privire la delegarea gestiunii serviciilor publice de transport persoane în aria teritorială de competență a Județului Bacău (cazul nr. 2301554)*

Stimate domnule Președinte,

După cum știți din corespondența purtată anterior¹, autoritatea de concurență a fost sesizată cu privire la comportamentul operatorului SC Grup Atyc SRL în ceea ce privește prestarea activității de transport rutier de persoane la nivel județean pe traseul ”Rădeana-Onești”.

Din datele deținute în prezent de Consiliul Concurenței, rezultă că atât Instituția Prefectului - Județul Bacău, cât și Unitatea Administrativ – Teritorială a Comunei Ștefan Cel Mare din județul Bacău au transmis către Consiliul Județean Bacău sesizări ale utilizatorilor respectivului serviciu, inclusiv în ceea ce privește tariful mare solicitat pentru emiterea abonamentelor, nerespectarea programului de transport sau nerespectarea traseului județean ”Rădeana-Onești” de către operatorul SC Grup Atyc SRL. Totodată, există informații potrivit cărora Autoritatea Națională pentru Protecția Consumatorilor a fost sesizată și au fost dispuse măsuri de remediere a deficiențelor (inclusiv în ceea ce privește modul de calcul al abonamentelor lunare, al căror preț lunar este mai mare decât contravaloarea a două bilete/zi lucrătoare/lună).

Din datele puse la dispoziția Consiliului Concurenței de către Consiliul Județean Bacău rezultă că localitatea Rădeana aparține de comuna Ștefan cel Mare, iar traseele ce trec sau tranzitează localitatea Rădeana spre Onești sunt traseele: ”Onești-Rădeana” și ”Onești-Gutinaș”. Serviciul de transport județean este prestat de operatorul de transport S.C. Grup Atyc S.R.L., pe ambele trasee, de la data de 01.01.2014.

Recent, Consiliul Județean Bacău a finalizat procedura de atribuire a serviciului public de transport județean de persoane și a încheiat contractele de delegare a gestiunii serviciului public de transport persoane, pentru Programul de transport public județean de persoane prin curse regulate, prestat între localitățile județului Bacău, valabil în perioada 2023–2032 pentru un număr de 105 trasee județene (din totalul de 114 trasee), printre care și traseul ”Rădeana-Onești”, acesta fiind atribuit asocierii formate din SC Grup Atyc SRL (lider asociere) și SC

¹ Respectiv, adresele Consiliului Concurenței cu nr. RG/13738/26.09.2023 și nr. RG/15360/30.10.2023, prin care au fost solicitate o serie de informații, precum și adresele Consiliului Județean Bacău cu nr. 26008/03.10.2023 și nr. 28859/10.11.2023, înregistrate la Consiliul Concurenței cu nr. RG/14154/04.10.2023 și, respectiv, nr. RG/16630/21.11.2023, prin care s-a răspuns la solicitările de informații formulate de autoritatea de concurență.

Girueta Tur SRL, fiind încheiat în acest sens contractul cu nr. 24472/2364/08.09.2023. Noul contract a intrat în vigoare la data semnării, urmând ca prestarea efectivă a serviciilor de transport pe traseele alocate să înceapă după finalizarea perioadei de mobilizare, de 3 luni, respectiv data de 08.12.2023, și emiterea ordinului de începere în acest sens.

Din datele prezentate, rezultă că printre factorii de evaluare a ofertelor, cu un punctaj de 50 de puncte, din total maxim de 100 de puncte, se regăsește criteriul “**tarifului**”. Ulterior licitației, actualizarea tarifului pe parcursul derulării contractului este posibilă în conformitate cu prevederile Ordinului nr. 272/2007 pentru aprobarea Normelor-cadru privind stabilirea, ajustarea și modificarea tarifelor pentru serviciile de transport public local de persoane a Autorității Naționale de Reglementare pentru Serviciile Comunitare de Utilități Publice (A.N.R.S.C).

Consiliul Județean Bacău a precizat că, la organizarea licitației, s-a stabilit că operatorul/operatorii de transport căruia i/căroră li se va atribui gestiunea serviciului de transport public județean pe traseele de transport din județul Bacău va/vor avea obligația menținerii tarifelor ofertate în cadrul procedurii de achiziție a contractului de delegare a gestiunii serviciului pe traseele de transport județean din județul Bacău pe o perioadă de minim 6 luni de la încheierea contractului/contractelor de delegare a gestiunii serviciului. Ajustarea tarifelor se va face după acest interval minim pe baza cererilor fundamentate și însoțite de documente justificative, primite de la operatorii de transport, prin hotărâri ale Consiliului Județean Bacău, conform reglementărilor în vigoare.

Conform contractului de prestari servicii având ca obiect “Delegarea gestiunii serviciului public de transport persoane, pentru Programul de transport public județean de persoane prin curse regulate, prestat între localitățile județului Bacău, valabil în perioada 2023-2032”, cu nr. 24472/2364/08.09.2023, în care întreprinderea SC Grup Atyc SRL a fost declarată câștigătoare în cadrul unei asocieri cu SC Girueta Tur SRL, tariful pentru Traseul nr. 97 (Rădeana – Onești) este de maxim 5,5 lei (în funcție de stație), la atribuire fiind luat în calcul un tarif mediu lei/km/locuitor (de 0,68 lei în cazul acestui traseu). Cu toate acestea, deși nivelul abonamentului reprezintă un element al tarifului, acesta nu a fost luat în considerare la atribuirea traseului. Mai mult, Consiliul Județean Bacău a fost de acord ca în contractul încheiat cu asocierea declarată câștigătoare, să se precizeze faptul că: “**Procentul din valoarea biletului de călătorie care se ia în calcul la stabilirea valorii abonamentelor se stabilește de fiecare operator de transport pe baza propriilor calcule de rentabilitate economică – în valoare de 95%.**”²

Prin urmare, chiar dacă au existat sesizări, plângeri și chiar și măsuri dispuse de Autoritatea pentru Protecția Consumatorilor în acest sens, în contractul încheiat în septembrie 2023, Consiliul Județean Bacău nu numai că nu a luat în considerare prețul abonamentelor la atribuirea contractului, dar a și certificat faptul că un abonament lunar poate fi mai scump decât contravaloarea a două bilete/zi lucrătoare/lună.

Sub acest aspect, trebuie subliniat faptul că, în conformitate cu prevederile art. 3 din *Legea nr. 92/2007 a serviciilor publice de transport persoane în unitățile administrativ-teritoriale, cu modificările și completările ulterioare*, serviciile publice de transport local și județean fac parte din sfera serviciilor comunitare de utilitate publică și cuprind totalitatea acțiunilor și activităților de utilitate publică și de interes economic și social general desfășurate la nivelul unităților administrativ-teritoriale sau al asociațiilor de dezvoltare intercomunitară ori al altor forme de asociere între unitățile administrativ-teritoriale, sub controlul, conducerea sau coordonarea autorităților administrației publice locale, în scopul asigurării serviciilor publice de transport local, precum și a serviciilor publice de transport județean de persoane.

² Anexa 6.1 la contract.

Prin urmare, la organizarea unei proceduri de atribuire a serviciilor de transport județean, consiliul județean trebuie să aibă în vedere interesul cetățenilor și să ia în considerare necesitatea acestora de deplasare atunci când stabilește trasee/stații/orarul de transport, precum și faptul că un abonament lunar, necesar pentru deplasarea la școală/serviciu, nu trebuie să fie mai scump decât contravaloarea biletelor de călătorie necesare în zilele lucrătoare ci chiar să aibă în vedere faptul că utilizatorii, pentru că plătesc anticipat pentru întreaga lună, trebuie să beneficieze și de o reducere rezonabilă. De altfel, o parte dintre aceste abonamente sunt pentru elevi care nu pot fi școlarizați în localitatea de domiciliu, iar consiliul județean trebuie să aibă în vedere interesul prioritar de asigurare a accesului la învățământ, inclusiv atunci când stabilește lungimea fiecărui traseu (din datele existente, până în acest an, traseul a avut o lungime de 14 km, iar conform noului contract lungimea acestuia este de maxim 8 km).

Totodată, din analiza documentației aferente licitației au rezultat și alte neconformități.

Astfel, spre exemplu, la art. 14.9 – 14.10 din contract este prevăzut faptul că operatorul are obligația de a anunța călătorii cu privire la schimbarea tarifelor, a curselor sau a orarului însă nu există nicio perioadă de timp anterioară impusă pentru anunțarea respectivelor schimbări. Prin urmare, contractul ar trebui să prevadă o perioadă minimă de timp, de cel puțin câteva zile lucrătoare înainte de modificările respective, pentru că, în caz contrar, obligația se poate considera a fi respectată dacă utilizatorii serviciului sunt informați chiar în ziua în care intervine schimbarea (spre exemplu, în ziua în care o cursă nu este efectuată) și, astfel, nu au timpul necesar pentru a găsi variante alternative de transport către școală/locul de muncă/ spitale etc.

Un alt exemplu este că, deși potrivit art. 19.4 lit. d) din Contract, entitatea contractantă poate rezilia contractul dacă operatorul nu asigură prestarea serviciului public de transport de călători în condiții de continuitate, în Anexa 9 a aceluiași contract, care vizează indicatorii de performanță, se prevede explicit faptul că operatorul poate să aibă 5 curse neregulate lunar din culpa sa fără să fie penalizat, poate să aibă 3 curse neefectuate lunar din culpa sa fără să fie penalizat, 1 întreg traseu neefectuat/anulat pentru o perioadă mai mare de 24 de ore fără a fi penalizat, alte 3 cazuri lunare de nerespectare a prevederilor legale fără a fi penalizat, precum și 3 reclamații fundamentate ale călătorilor/lună la care nu a răspuns fără a fi penalizat. Având în vedere faptul că reprezentanții organelor de control nu fac acțiuni de verificare zilnice, conform prevederilor contractuale, este aproape imposibil ca acesta să mai fie sancționat în condițiile în care există un număr așa de mare de abateri care sunt permise. Trebuie precizat și faptul că, spre deosebire de contractul mai sus citat, din documentele aferente licitației, mai exact din analiza prevederilor *Regulamentului pentru efectuarea serviciului de transport public județean de persoane prin curse regulate în județul Bacău*, nu rezultă că pot exista abateri pentru care operatorul să nu fie penalizat. Mai mult, la art. 9 alin. (5) din respectivul Regulament se specifică faptul că operatorului i se retrage licența și se reziliază contractul dacă cumulează un număr mai mare de 4 încălcări în 6 luni, potrivit art. 29 lit. h) are obligația de a asigura continuitatea serviciului, iar potrivit art. 44 alin. (3), încălcarea art. 29 lit. h), respectiv neasigurarea continuității serviciului, constituie contravenție și se sancționează cu amendă, nefiind specificat faptul că sunt permise încălcări fără penalizare.

Prin urmare, documentele contractuale analizate conțin o serie de inadvertențe din a căror interpretare ar putea rezulta imposibilitatea entității contractante de a rezilia respectivul contract chiar și în situația în care operatorul în discuție, în mod frecvent, nu și-ar îndeplini obligația de executare a serviciului comunitar de utilitate publică.

După cum știți, *Legea concurenței nr. 21/1996, republicată, cu modificările și completările ulterioare* (denumită, în continuare, *Legea concurenței*) conține prevederi care se aplică autorităților publice locale. Astfel, potrivit art. 8 alin. (1) din *Legea concurenței*, sunt interzise orice acțiuni sau inacțiuni ale autorităților și instituțiilor administrației publice centrale ori

locale și ale entităților către care acestea își deleagă atribuțiile, care restrâng, împiedică sau denaturează concurența, precum:

- a) limitarea libertății comerțului sau autonomiei întreprinderilor, exercitate cu respectarea reglementărilor legale;
- b) stabilirea de condiții discriminatorii pentru activitatea întreprinderilor.

Prin urmare, autoritatea de concurență poate dispune declanșarea unei investigații privind posibila încălcare a art. 8 alin. (1) din *Legea concurenței* atunci când există suficiente teme de fapt și de drept din care să rezulte că autoritate publică afectează concurența prin inacțiunea sa, respectiv prin faptul că nu ia acele măsuri (dacă este cazul) care să conducă la rezilierea unui contract și organizarea unei proceduri competitive care să permită celui mai bun operator să câștige cu cele mai bune tarife și condiții pentru utilizatorul final al serviciului comunitar de utilitate publică.

Având în vedere elementele mai sus precizate, **recomandăm, în temeiul art. 25 alin. (1) lit. m)³ din *Legea concurenței*, reanalizarea prevederilor contractului mai sus menționat** (precum și a celorlalte contracte încheiate de Consiliul Județean Bacău) și modificarea acestuia astfel încât să prevaleze interesul public, inclusiv sub aspectul tarifelor solicitate pentru abonamente și al sancțiunilor pentru nerespectarea programului de transport (neefectuarea curselor/întârzieri/modificare unilaterală a traseului etc.). Totodată, vă adresăm rugămintea de a dispune ca, **în termen de 6 luni de la primirea prezentei adrese**, Consiliul Concurenței să fie informat cu privire la măsurile luate.

Mai mult, vă informăm că autoritatea de concurență exercită, în mod constant, activitatea de supraveghere a piețelor în vederea depistării unor posibile disfuncționalități ale acestora sau a unor posibile încălcări ale legii.

Totodată, vă asigurăm de disponibilitatea Consiliului Concurenței de a analiza orice indicii pentru depistarea unor posibile practici anticoncurențiale săvârșite de către întreprinderi sau autorități publice centrale sau locale, în cazurile care sunt de competența sa, cu scopul restabilirii mediului concurențial normal.

Bogdan M. CHIRIȚOIU

Președinte

Bogdan-Marius Chiritoiu | 2024.01.30 14:40:49 +02'00'

³ Art. 25 (1) Consiliul Concurenței are următoarele atribuții: [...] m) face recomandări Guvernului și organelor administrației publice locale pentru adoptarea de măsuri care să faciliteze dezvoltarea pieței și a concurenței și promovează acțiuni de conștientizare a publicului cu privire la aplicarea prevederilor art. 5, 6 și 8 din prezenta lege, respectiv a prevederilor art. 101 și 102 din TFUE.